

- <https://economics.opu.ua/files/archive/2017/No4/28.pdf> (дата звернення: 22.11.2018 р.).
2. Звіт про виконання Закону України «Про Державний бюджет України за період 2013-2018 рр. URL: <https://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 25.11.2018 р.).
  3. Мелих О.Ю. Фіскальна ефективність оподаткування прибутку підприємств: вітчизняні реалії та шляхи подолання проблем. Ефективна економіка. 2018. №12. DOI: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6794>.
  4. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/> (дата звернення: 24.11.2018 р.).
  5. Рудик А.Ю., Зубенко В.В., Самчинська І.В. Аналіз виконання бюджету за 2016 рік. Бюджетний моніторинг. Київ. 2017. 73 с. URL: https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/kv_iv_2016_monitoring_ukr_0.pdf (дата звернення: 23.11.2018 р.).
  6. Соломенко С.М. Державний бюджет як інструмент макроекономічного регулювання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук: 08.00.03 / Київський нац. екон. університет ім. Вадима Гетьмана. Київ, 2008. 24 с.

Пірус Ярина Романівна

ст. гр. Ф-31, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н. Дем'янюк А. В.

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ У РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Важливе місце в соціально-економічному розвитку кожної країни належить проблемам бюджету, адже бюджет належить до тієї сфери суспільного життя, що безпосередньо торкається інтересів усіх членів суспільства [1, с. 205]. В теперішній фінансовій діяльності держави є багато актуальних питань: як побудувати дійсно дієву бюджетну політику без суттєвих потрясінь для економіки, яка бюджетна політика принесе більше плюсів, чим мінусів, яким буде соціальний захист і добробут населення, і чи будуть в подальшому розв'язані різні глобальні стратегічні завдання. Водночас успішне вирішення вищезазначених питань можливе лише за умови розуміння сутності, ролі та значення державного бюджету у розвитку суспільства.

Питання у сфері бюджету та бюджетних відносин досліджували у своїх працях такі зарубіжні і вітчизняні науковці, як О. Василик, В. Дем'янин, А. Дем'янюк, О. Кириленко, З. Лободіна, Ю. Пасічник, С. Савчук, О. Тулай, В. Федосов, С. Юрій, С. Фішер, Р. Дорнбуш та інші. Проте в умовах динамічних змін та здійснюваних реформ у сфері

бюджету потребують подальшого дослідження питання ролі бюджету у розвитку суспільства.

Сьогодні в Україні бюджет і проблеми ефективного управління ним належать до найактуальніших як в економічному й соціальному, так і в політичному контексті. В умовах ринкової економіки бюджет не втрачає своєї ролі, він є основним інструментом регулювання соціально-економічних процесів [2, с. 180].

Держава використовує бюджет як один з найважливіших важелів регулювання соціально-економічних процесів у ринкових умовах. Він є центральною ланкою фінансової системи, відображає грошові відносини, які виникають між суб'єктами, з приводу соціально-економічного розвитку держави, підвищення рівня життя населення і задоволення їхніх потреб, застосовується для формування, розподілу і перерозподілу доходів, а також забезпечує накопичення коштів, потрібних для здійснення бюджетних видатків. Влада за допомогою бюджету реалізовує стратегію розвитку країни, удосконалює соціально-економічну структуру, яка може сприяти або гальмувати розвиток виробництва. Також здійснюється забезпечення суспільних благ, а саме: національна безпека, освіта, медицина, наука, оборона країни, культура. Основним джерелом формування бюджету є валовий внутрішній продукт. Держава, як учасник розподільних процесів організовує розподіл і перерозподіл валового внутрішнього продукту в інтересах усіх членів суспільства. Роль державного бюджету полягає в забезпеченні фінансовими ресурсами потреб соціального і економічного розвитку.

Аналізуючи Державний бюджет України, можна сказати про зростання обсягів доходів і видатків протягом останніх років. Зокрема, доходи державного бюджету за 2018 р. становили 928,1 млрд грн, темп росту у порівнянні з 2017 р. склав 117%. З них найбільшу частину склали податкові надходження – 753,8 млрд грн або 81,2% у структурі доходів державного бюджету. Неподаткові надходження становили 164,7 млрд грн або 17,7% у структурі доходів державного бюджету. Видатки державного бюджету за 2018 р. становили 985,8 млрд грн, темп росту у порівнянні з 2017 р. склав 117,4%, що перевищує темпи росту доходів бюджету. Зокрема, видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення у структурі видатків державного бюджету становили – 16,6%, на громадський порядок, безпеку та судову владу – 11,9%, на обслуговування боргу – 11,7%, на оборону – 9,8%, на економічну діяльність – 6,5%, на освіту – 4,5%, на охорону здоров'я – 2,3% [3].

Тенденції суспільного розвитку свідчать, що сьогодення вимагає від усіх учасників бюджетного процесу нових підходів до форм і методів роботи. Передусім треба навчитись ефективно управляти фінансовими ресурсами держави з метою досягнення цілей у найбільш економічній,

ефективний і результативний спосіб, щоб повною мірою забезпечити соціально-економічні потреби і прагнення громадян України. Щоб досягнути такого результату необхідно всі сили спрямувати на підвищення конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу. Також потрібно створювати фонди, куди б входили кошти від спонсорів та меценатів. На сьогодні існують фонди, що збирають кошти на боротьбу з онкологічними захворюваннями, туберкульозом, захворюванням на СНІД, але їх діяльність непрозора і простежити за цільовим використанням цих коштів неможливо [4, с. 225].

Отже, виважена довгострокова бюджетна політика та ефективне управління бюджетним процесом є запорукою соціально-економічного розвитку держави в контексті гармонізації процесів економічного розвитку та забезпечення суспільними благами громадян.

Література:

1. Корягін М. В. Суть, функції та ознаки бюджету як економічної категорії. *Науковий вісник НЛТУ*. 2010. Вип. 20.14. С. 205 – 209.
2. Ганіч А.Є. Суть державного бюджету та його вплив на соціально-економічний розвиток України. *Науковий вісник НЛТУ*. 2010. Вип. 20.6. С. 180 – 184.
3. Показники виконання Державного бюджету України за 2017 – 2018 роки. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/pokaznyky-vykonannia-biudzhetu-ukrainy--rr?category=bjudzhet&subcategory=Current+year+budget+information> (дата звернення: 05.04.2019).
4. Даньків В. Й. Роль бюджету у соціально-економічному розвитку держави. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Економіка*. 2013. Вип. 3 (40). С. 219 – 226.

Попів Олег Михайлович
ст. гр. Ф-41, ТНЕУ

Русін Віктор Миколайович
к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія ТНЕУ

ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ БЮДЖЕТІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Проблеми територіальних громад можна ефективно вирішувати лише на місцевому рівні. В Україні, вже впродовж кількох років, реалізується реформа децентралізації, яка передбачає передачу значної частини повноважень та фінансових ресурсів на їх реалізацію тим громадам, які добровільно об'єдналися. Реформа спрямована на спроможність місцевого